

Programma 1 Wagening

Waarom dit programma?

In 2022 hebben we ingezet op het verkleinen van de sociaal economische gezondheidsverschillen en het vergroten van de mentale gezondheid en veerkracht van kwetsbare inwoners of inwoners die extra geraakt zijn door de coronacrisis.

We hebben gewerkt aan het voorkomen van armoede en het vergroten van financiële zelfstandigheid van inwoners zodat iedereen mee kan doen. Kinderen in armoede kregen meer ondersteuning. Daarnaast is er met maatwerk beter aangesloten op de behoeften van onze inwoners. We zien dat het aantal inwoners dat een beroep doet op een bijstandsuitkering afneemt: door de krapte op de arbeidsmarkt is voor veel mensen passend werk te vinden. Tegelijkertijd heeft het huidige bijstandsbestand een toenemende afstand tot diezelfde arbeidsmarkt en wordt het steeds moeilijker om deze groep naar werk te begeleiden. Op het gebied van inburgering werkten we in 2022 vanuit een nieuwe aanpak. De nieuwe Wet inburgering is gestart op 1 januari 2022 waarbij de gemeente de regie op de inburgering van nieuwkomers heeft.

Door het uitbreken van de oorlog in Oekraïne en het toenemen van de komst van vluchtelingen naar Nederland na de Corona periode, is er veel extra ingezet voor de opvang van vluchtelingen. Dit heeft veel extra uitvoeringscapaciteit gevraagd. Zo heeft Wageningen extra bijgedragen door tijdelijk 180 mensen uit Oekraïne op te vangen. Eerst in tijdelijke locaties en bij gezinnen thuis, later door de plaatsing van de tijdelijke woningen op de Wielerbaan. Daarnaast heeft de gemeente in samenwerking met het COA ruimte gegeven aan een boot waar ongeveer 100 vluchtelingen opgevangen worden.

In 2022 zijn we verder gegaan met het project duurzaam partnerschap jeugd met als doel om (nog) meer te voorkomen dat zwaardere vormen van hulp en ondersteuning nodig zijn. Dit realiseerden we door de basisinfrastructuur te versterken, de toegang en regie te verbeteren en een pilot in te zetten met onze curatieve partners jeugdhulp.

Ons streven is om voor alle kinderen en jongeren in Wageningen het onderwijs op eigen niveau beschikbaar en fysiek bereikbaar te maken. Alle jongeren krijgen de gelegenheid om hun capaciteiten en talenten te gebruiken, zodat ze economisch en maatschappelijk zelfstandig kunnen worden. Wij richtten ons op het aanbod van voorzieningen voor kinderopvang en voorschools, primair en voortgezet onderwijs.

We willen sport en bewegen mogelijk maken voor iedereen: jong en oud, fanatiek sporter of rustige beweger, in de openlucht of in een sportaccommodatie. Het is daarom belangrijk dat drempels worden weggenomen, zodat sporten voor iedereen vanzelfsprekend wordt. Sport en bewegen biedt uitdaging, kennismaking met winst en verlies, ontmoeting en belangrijke gezondheidsvoordelen.

In 2022 zijn we verder gegaan met het Cultuur Actie Plan. Met dit plan hebben we de beschikbare gemeentelijke middelen zo optimaal mogelijk proberen te verdelen over vier thema's: cultuureducatie, cultuur van en voor iedereen, samenwerking en ruimtegebruik.

Vanuit Openbare Orde en Veiligheid zijn we verder gegaan met de gestelde prioriteiten. Dat zijn ondermijning, zorg & veiligheid, veilige evenementen en een up-to-date crisisorganisatie. De focus was gericht op de aanpak ondermijning en de verdere implementatie van het escalatiemodel zorg & veiligheid.

Eind 2022 heeft de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsplan Wageningen 2023-2026 vastgesteld met daarin nieuwe prioriteiten voor die periode. In het gesprek met uw raad is aangegeven dat niet alle ambities gemonitord kunnen worden vanwege verschillende afhankelijkheden. Er is toegezegd dat de gemeente Wageningen deel gaat nemen aan de Veiligheidsmonitor om in ieder geval het veiligheidsgevoel te monitoren

Beoogd maatschappelijk effect

In dit programma zijn de volgende ambities vastgesteld:

- 1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht
- 1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid
- 1.3 Wettelijke taken vanuit Wageningse principes
- 1.4 Vrijheid en internationale samenwerking
- 1.5 Onderwijs en kinderopvang
- 1.6 Een leven lang sporten en bewegen

1.7 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen

1.8 Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving

Deze ambities zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

Welke doelen willen we bereiken om te komen tot de ambitie?

Welke resultaten moet het opleveren?

In het resultatenoverzicht gaan we alleen in op nieuw beleid en politiek relevante zaken.

1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht

Wat wilden we bereiken?

Verkleinen van gezondheidsverschillen, eenzaamheid en het vergroten van de veerkracht om om te gaan met de uitdagingen van het leven.

Wat hebben we bereikt?

1.1.1 Kinderen en jongeren hebben een gezondere leefstijl

Toelichting

De resultaten voor deze doelstelling worden gemonitord op basis van de rapportages van de VGGM, waarin de gezondheid en leefstijl van kinderen en jongeren in beeld worden gebracht. De meest recente cijfers dateren van 2020 (Integrale Jeugdrapportage), 2021 (Kindermonitor) en 2022 (cijfers overgewicht) .

In 2021 speelden 31% van de kinderen (2-12 jaar) 7 dagen per week buiten, in 2017 was dit 27%. Dit is een stijging van 4%. Het percentage van de 0-4 jarigen dat meedoet aan beweegactiviteiten was in 2021 68%, in 2017 was dit 55%. De stijging is hiermee 7%. Het percentage kinderen van 4-12 jaar dat lid is van een sportclub of vereniging is ongewijzigd ten opzichte van 2017: dit was 75% van de kinderen. Het gewenste resultaat is hiermee voor een groot deel behaald.

Het percentage kinderen met overgewicht is in 2022 in Wageningen lager dan het gemiddelde van Gelderland Midden bij alle leeftijdsgroepen, hiermee is gewenste resultaat behaald. Bij de 5-6 jarigen (7,4% in Wageningen t.o.v. 8,3% in Gelderland-Midden), bij de 10-11 jarigen (14,6% in Wageningen t.o.v. 15,2%) en bij de kinderen in 1e en 2e klas op het voortgezet onderwijs (9,8 % in Wageningen t.o.v. 12,7%).

Voor het gebruik van alcohol: de cijfers over 2020 geven aan dat 13% van de leerlingen uit klas 3 VMBO recent alcohol heeft gedronken, in 2019 was dit 20%. Voor klas 4 MHV is dit 32% (in 2019 was dit 31%). Voor bingedrinken : 13% van de VMBO leerlingen en 20% van de 4 MHV leerlingen geven aan recent meer dan 5 glazen per keer te hebben gedronken, in 2019 was dit 16% VMBO en 23% MHV. Met uitzondering van het recent drinken door leerlingen in 4 MHV klas zijn de percentages dus lager dan in 2019.

Voor roken en blowen: 13% van de leerlingen uit 3 VMBO heeft recent gerookt (in 2019: 14%), geen enkele leerling geeft aan geblowd te hebben (in 2019 was dit 4%). Voor 4 MHV zijn deze percentages: 6% heeft recent gerookt (in 2019: 7%) en 10% heeft recent geblowd (in 2019: 9%). Voor roken en blowen zijn de percentages lager in 2020 dan in 2019.

De beoogde resultaten voor deze doelstelling zijn voor een groot deel gerealiseerd, we blijven ons inspannen om een bijdrage te leveren aan de gezonde leefstijl voor jeugdigen.

Beoogde resultaten

- Het aantal dagen dat kinderen buiten spelen en deelnemen aan buitenschoolse sportactiviteiten, is 5% verhoogd ten opzichte van de kindermonitor 2017 (bijvoorbeeld door inzet sport/buurtwerk en vergroening schoolpleinen).
- In Wageningen zijn er minder kinderen met overgewicht dan het gemiddelde in Gelderland.
- Jongeren zijn zich bewust van de gevolgen van het gebruik van alcohol, roken en drugs en het omgaan met groepsdruk.

Wat hebben we bereikt?

1.1.2 Voorkomen dat kinderen en jongeren kampen met ernstigere psychische klachten door tijdig psychische klachten te signaleren en bespreekbaar te maken

Toelichting

Welsaam voert binnen het thema Gezondheid de preventieve hulp en ondersteuning uit.

Bij de laatste lockdown, begin 2022, is extra inzet gepleegd door het Jongerenwerk en buurtsportcoaches waardoor jongeren in beeld zijn gebleven en signalen van jongeren, individueel

of in groepsverband, konden worden opgepakt. Kinderen, jongeren en hun ouders kunnen laagdrempelig terecht bij de specialistische ondersteuning bij de huisarts voor de jeugd GGZ voor het bespreken van psychische klachten. In 2022 hebben 183 ouders, kinderen en jongeren gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. De jeugdmedewerkers van het Startpunt hebben tijdens de inloop Jeugd en Gezin ca. 60 inwoners geholpen met vragen over opgroeien en opvoeden.

De belangstelling voor de tentoonstelling "Open over Depressiviteit" met ondersteunende activiteiten, was in Wageningen was groot, ten opzicht van andere gemeente, waar de tentoonstelling ook te zien was. Zo'n 250 jongeren hebben de bijbehorende website met aanvullende informatie bezocht. Op de voorlichtingsavond over depressiviteit op het Pantarijn waren 28 ouders aanwezig.

Beoogde resultaten

- Kinderen en jongeren kunnen beter omgaan met psychische klachten door deze klachten te voorkomen, te signaleren en bespreekbaar te maken (o.a. inzet van SOH jeugd GGZ, inloop Jeugd en Gezin, jongerenwerk, maatschappelijk werk).

Wat hebben we bereikt?

1.1.3 Inwoners met een sociaaleconomische status (SES) leven langer, langer in gezondheid en ervaren meer veerkracht

Toelichting

Resultaat 1, 2, 3 en 5 worden gemonitord op basis van de VGGM gezondheidsmonitors waarin de gezondheid en leefstijl van inwoners in Gelderland Midden in beeld worden gebracht. Deze monitors worden 4 jaarlijks uitgevoerd. In 2020 heeft het meest recente onderzoek onder volwassenen en ouderen plaatsgevonden, de resultaten hiervan zijn in 2021 gepubliceerd. De eerstvolgende gezondheidsmonitor voor volwassenen en ouderen wordt in 2024 uitgevoerd. In voorgaande jaren zijn de onderzoeken voor volwassenen en ouderen niet gecombineerd waardoor er geen resultaten uit 2017 voor de groep inwoners van 18 jaar en ouder beschikbaar zijn ter vergelijking.

Resultaat 1 en 2 leefstijl: In 2020 heeft 45% van de volwassenen (lage Sociaal Economische Status (SES), 18 jaar en ouder) overgewicht. Gemiddeld ligt dit percentage voor alle inwoners van 18 jaar en ouder op 27%. In 2020 voldeed 42 % van de volwassenen (lage SES, 18 jaar en ouder) aan de beweegrichtlijn. Het Wageningse gemiddelde lag in 2020 op 63%.

Zodra de resultaten van de eerstvolgende gezondheidsmonitor 2024 voor volwassenen en ouderen bekend zijn kan een goede vergelijking worden gemaakt met de cijfers uit 2021. Wat we nu kunnen zien is dat onze focus op de verbetering van de gezondheid op de doelgroep lage SES (sociaal economische status) van belang is gezien de achterstand die deze groep heeft op het gebied van overgewicht en bewegen ten opzichte van de gemiddelde inwoner in Wageningen. Onze inzet hierop zullen we daarom continueren.

Resultaat 3 bestaanszekerheid: In 2020 heeft 20% van volwassenen (lage SES, 18 jaar en ouder) afgelopen 12 maanden moeite met rondkomen van het huishoudinkomen. Wageningen breed ligt dit percentage op 14%. In 2020 heeft 60% van de inwoners (lage SES, 18 jaar en ouder) €1000 voor onverwachte noodzakelijke uitgaven. Wageningen breed ligt dit percentage op 72%. Diverse onderzoeken en artikelen die in 2022 zijn gepubliceerd geven aan dat -o.a. door energiearmoede en de inflatie- steeds meer huishoudens problemen hebben om rond te komen. De aantallen verschillen en zijn vaak afhankelijk van de gehanteerde definitie, maar het is aannemelijk dat in 2022 de (financiële) bestaanszekerheid meer onder druk is komen te staan dan in voorgaande jaren. We zullen daarom onze inzet op bestaanszekerheid voortzetten en intensiveren.

Resultaat 4 basisvaardigheden: Door diverse organisaties welke samenwerken binnen het Digitaalhuis is inzet gepleegd om laaggeletterde inwoners te ondersteunen. Er waren 134 spreekuurcontacten, 317 hulpverleningsvragen ten aanzien van de Coronacheckapp, 70 inwoners bezochten het Digitaal café, gemiddeld 10 inwoners namen deel aan het Taal café, 58 inwoners hebben een non-formeel traject gevolgd en 13 inwoners hebben een formeel taaltraject gevolgd. Een groot aantal inwoners heeft hiermee haar basisvaardigheden kunnen vergroten. Deze inzet continueren we ook komend jaar.

Resultaat 5 gezonde leefomgeving:

Binnenklimaat: In 2020 wordt bij de groep volwassen inwoners (lage SES, 18 jaar en ouder) in 10% van de huizen dagelijks gerookt. Het Wageningse gemiddelde ligt op 5%. In 2020 geeft 14% van de inwoners (lage SES, 18 jaar en ouder) aan het huis onvoldoende te kunnen ventileren, het Wageningse gemiddelde is 15% van de inwoners.

Hittestress: In 2020 geeft 14% van de volwassenen (lage SES, 18 jaar en ouder) aan tijdens aanhoudend weer geen verkoeling te kunnen vinden in eigen woning, tuin of buurt. Het Wageningse gemiddelde ligt hoger, op 25%.

Groen in de buurt: In 2020 geeft 78% van de volwassenen (lage SES, 18 jaar en ouder) een rapportcijfer van 7 of hoger voor het groen in de buurt. Het Wageningse gemiddelde ligt op 79%.

De resultaten voor gezonde leefomgeving zijn voor de doelgroep lage SES relatief goed ten opzichte van de gemiddelde cijfers in Wageningen met uitzondering van het aspect roken. We continueren onze inspanningen ten aanzien van een gezonde leefomgeving.

Beoogde resultaten

- 1. In de Wageningse aandachtswijken hebben inwoners minder overgewicht (o.a. door beweegactiviteiten in de wijken, projecten gericht op een gezond voedingspatroon).
- 2. In de Wageningse aandachtswijken wordt er evenveel bewogen als het Wageningse gemiddelde. Wij gaan hierbij uit van de Nederlandse norm gezond bewegen (o.a. beweegactiviteiten Welsaam).
- 3. Inwoners ervaren meer bestaanszekerheid
- 4. Inwoners hebben mogelijkheden om hun basisvaardigheden (taal, rekenen en digivaardigheden) te vergroten.
- 5. Mensen wonen en werken in een gezonde leefomgeving, zowel binnen als buiten.

Wat hebben we bereikt?

1.1.4 We willen eenzaamheid voorkomen, signaleren en verminderen

Toelichting

Welsaam voert de preventieve hulp en ondersteuning uit op dit thema.

De gemeente monitort het resultaat op basis van de vierjaarlijkse VGGM gezondheidsmonitor waarin de gezondheid en leefstijl wordt gemonitord onder de inwoners van Wageningen. In 2024 wordt een nieuwe monitor verwacht.

Resultaten 2020 eenzaamheid Wageningen:

18 jaar en ouder: eenzaam 49% waarvan ernstig eenzaam 11% (2016:44% en 11%)

18 jaar tot 65 jaar: eenzaam 49% waarvan ernstig eenzaam 12% (2016:43% en 11%)

65 jaar en ouder: eenzaam 48% waarvan ernstig eenzaam 9% (2016:47% en 10%)

De cijfers uit de gezondheidsmonitor van 2020 laten zien dat er over het algemeen sprake is van een stijging van gevoelens van eenzaamheid. De coronaperiode heeft hier naar alle waarschijnlijkheid aan bijgedragen. We blijven inzetten op vermindering van eenzaamheid.

Beoogde resultaten

- Inwoners ervaren minder eenzaamheid (bijvoorbeeld ontmoetingsactiviteiten bij partners in de stad, o.a. Huizen van de wijk/Markt 17 etc.).

1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid

Wat wilden we bereiken?

Financiële ongelijkheid verminderen, armoede voorkomen en financiële zelfstandigheid bij inwoners vergroten.

Wat hebben we bereikt?

1.2.1 We zetten in op het voorkomen, verzachten en verhelpen van armoede

Toelichting

Begin 2022 zijn -met een raadsbesluit- nieuwe te behalen resultaten vastgesteld. Vanaf 2023 wordt hier op verantwoord.

Beoogde resultaten

- Resultaten (bijvoorbeeld bereik van de regelingen) worden bepaald na de herijking van de instrumenten.

Wat hebben we bereikt?

1.2.2 Wageningers met schulden worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd en geholpen bij hun schuldenproblematiek

Toelichting

De resultaten 1 en 3 (t.a.v. meldingen ontvangen, beoordelen en opvolgen) worden behaald. Wel ervaren we dat de manier van het benaderen van de inwoners voor verbetering vatbaar is. In 2023 wordt hier op ingezet. Het resultaat t.a.v. de herijking van de instrumenten loopt nog, eind 2022 is het raadsvoorstel voor de herijking van het armoedebeleid aan de gemeenteraad aangeboden.

Beoogde resultaten

- Alle meldingen over betalingsachterstanden worden beoordeeld. Boven bepaalde grensbedragen wordt iedere melding opgevolgd.
- Overige resultaten worden bepaald na de herijking van de instrumenten.
- We ontvangen meldingen over betalingsachterstanden bij zorgverzekeraars, nutsbedrijven en grote (lokale) verhuurders.

Wat hebben we bereikt?

1.2.3 We voorkomen instroom in de bijstand van werkzoekenden of (nog) werkenden en maken gebruik van veranderingen in de arbeidsmarkt met omscholing en focus op kansberoepen

Toelichting

Onder dit doel is één te behalen resultaat opgenomen, gericht op omscholing en bemiddeling naar de klimaat- en duurzaamheidssector. In 2022 zijn 13 Wageningers (10 met een bijstandsuitkering, 3 zonder bijstandsuitkering) gestart met werken bij een werkgever in de klimaat- en duurzaamheidssector.

Ondanks dat het benoemde resultaat niet geheel behaald is zijn we tevreden met het resultaat en de inzichten die het project ons heeft gebracht. Het resultaat is ruim 2 jaar geleden opgenomen. Omstandigheden op de arbeidsmarkt en het 'aanbod' aan werkzoekenden zijn sindsdien veranderd, wat het behalen van het resultaat heeft bemoeilijkt. Daarnaast heeft het project meer inzicht gegeven in (interne) verbeterpunten en ons netwerk met duurzame organisaties vergroot.

Beoogde resultaten

- In 2022 zijn 20 Wageningers zonder werk (waarvan 10 zonder bijstandsuitkering) omgeschoold naar een beroep in de klimaat/duurzaamheidssector (Inzet op nuggers, door slimmer samenwerken in arbeidsmarktregio).

1.3 Wettelijke taken vanuit Wageningen principes

Wat wilden we bereiken?

In Wageningen werken we, ook bij het uitvoeren van de wettelijke taken, vanuit de vijf Wageningse principes: voorkomen van problemen, de inwoner staat centraal, we doen het samen, we gaan uit van vertrouwen, we geven ruimte aan vernieuwing. Binnen deze ambitie valt ook de uitvoering van de wettelijke taken. Natuurlijk raken de activiteiten in de andere ambities ook aan deze wettelijke verplichtingen.

Wat hebben we bereikt?

1.3.1 Kinderen en jongeren kunnen zich op eigen wijze ontwikkelen zonder dat dit wordt geproblematiseerd (normaliseren)

Toelichting

Het aantal ouders, kinderen en jongeren dat gebruik maakt van geïndiceerde jeugdhulp is ongeveer gelijk aan het aantal in het jaar 2021. In de infographic sociaal domein en de monitor van de pilot duurzaam partnerschap jeugd, worden deze cijfers nader geduid.

Beoogde resultaten

- Gezinnen doen voor hulp minder beroep op (duurdere) geïndiceerde jeugdhulp en maken hiervoor meer gebruik van basisvoorzieningen

Wat hebben we bereikt?

1.3.2 Versterken van de positie van ouders als opvoeders

Toelichting

In Wageningen zetten we al vroegtijdig in op het ondersteunen en goed toerusten van aanstaande (kwetsbare) ouders en (kwetsbare) ouders die net een kindje hebben gekregen. Programma's die hiervoor in Wageningen ingezet worden vanuit de verloskundige praktijk en de jeugdgezondheidszorg zijn Centering Pregnancy, Stevig Ouderschap en Voorzorg. Daarnaast kunnen ouders kunnen met vragen over opvoeden en opgroeien laagdrempelig terecht bij het consultatiebureau en bij de inloop Jeugd en Gezin van het Startpunt. Ook organiseert het Startpunt thema-bijeenkomsten. Voor advies en hulp bij echtscheidingsituaties, kunnen inwoners en professionals terecht bij het regionale scheidingsloket. Tussen maart 2021 en september 2022, hebben 25 inwoners/professionals hier gebruik van gemaakt.

We hebben nog geen manier om inzichtelijk te maken of ouders zich daadwerkelijk gesteund voelen.

Beoogde resultaten

- Ouders voelen zich gesteund door het gebruik van ouderprogramma's, laagdrempelige opgroei- en opvoedondersteuning en hulp bij echtscheiding en hebben hun opvoedvaardigheden vergroot.

Wat hebben we bereikt?

1.3.3 Inwoners voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en doen iets voor een ander of hun omgeving (versterken burgerschap)

Toelichting

Resultaat 1: In 2022 is de focus gelegd op het bevorderen van deelname van met name kwetsbare groepen aan ontmoetingsactiviteiten. Kwetsbare inwoners namen vanwege corona niet of minder deel aan ontmoetingsactiviteiten en hebben soms extra ondersteuning nodig om weer maatschappelijk actief te worden. Er waren in 2022 voldoende mogelijkheden voor ontmoeting in de wijk.

Resultaat 2 en 3: In Wageningen zetten we in op een toename van het aantal vrijwilligers. Ook willen we de belasting van mantelzorgers verminderen. Deze resultaten worden gemonitord in de VGGM Gezondheidsmonitor. Voor 2022 zijn geen gegevens beschikbaar, deze verwachten we in 2024. Onderstaand de gegevens voor 2020.

Monitor VGGM Vrijwilligerswerk 2020:

34% van 18 jaar en ouder doet vrijwilligerswerk (regio 28%)
35% van 65+ doet vrijwilligerswerk (regio 31%)
34% van 18 tot 65 jaar doet vrijwilligerswerk (regio 27%)

Monitor VGGM Mantelzorg 2020:

16% van 18 jaar en ouder is tamelijk tot zwaar belast door mantelzorg (regio 15%)
14% van 65+ is tamelijk tot zwaar belast door mantelzorg (regio 13%)
17% van 18 tot 65 jaar is tamelijk tot zwaar belast door mantelzorg (regio 16%)

Beoogde resultaten

- Leefbare wijken: In de eigen wijk zijn er mogelijkheden voor de bewoner om anderen te ontmoeten en samen activiteiten te ondernemen, bijvoorbeeld in wijkcentrum of buurtinitiatieven (zie ook doel 2.7.3).
- Meer dan 37% van de ondervraagden (volwassenen en ouderen) voor de monitor van VGGM doet in 2021 vrijwilligerswerk.
- Minder mantelzorgers zijn overbelast; van de ondervraagden voor de monitor van VGGM geeft in 2021 < 3% in categorie Ouderen 65+ en < 2% in categorie Volwassenen aan overbelast tot zwaar overbelast te zijn.

Wat hebben we bereikt?

1.3.4 Uitvoering wettelijke taken

Naast bovenstaande doelen hebben wij wettelijke taken uit te voeren. Dit betreft taken op de volgende wetten:

Jeugdwet (ook opgenomen onder ambitie 1.1)
Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015
Participatiewet
Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening
Wet inburgering
Wet Publieke Gezondheid (ook opgenomen onder ambitie 1.1)
Wet educatie en Beroepsonderwijs
Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Wet gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

1.4 Vrijheid en internationale samenwerking

Wat wilden we bereiken?

Alles wat wij doen is gericht op het bevorderen van het besef dat vrijheid een fundamentele waarde is voor individueel en collectief geluk, waarbij iedereen een eigen verantwoordelijkheid heeft. Voor huidige generaties en generaties na ons. Met respect voor het verleden als basis willen we daaraan vorm geven op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau.

Wat hebben we bereikt?

1.4.1 We zijn vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding, voortdurend zichtbaar als voorvechter en gangmaker voor het bewustzijn en daarmee de bevordering van individuele en collectieve vrijheid

Omschrijving (toelichting)

We zijn vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding, voortdurend zichtbaar als voorvechter en gangmaker voor het bewustzijn en daarmee de bevordering van individuele en collectieve vrijheid. Wij brengen deze thema's over het voetlicht voor het hele land en ver daar buiten. Professioneel, midden in de samenleving, met krachtige en loyale partners.

Toelichting

In 2022 hebben we zowel online als fysiek de vrijheidsboodschap kunnen uitdragen. Onder andere lezingen, scholenprojecten, adopties van de monumenten, de herdenking op 4 mei, de Bevrijdingsvuurestafette met NOS uitzending, het Gelders Bevrijdingsfestival en het defile hebben er voor gezorgd dat we ons doel ruimsschoots hebben behaald. 95.000 mensen bezochten Wageningen op 5 mei.

Verder zijn er ontvangsten in Wageningen geweest van delegaties uit Mörfelden-Walldorf en Gödöllo rond 4 en 5 mei 2022, was er een bezoek van de stedenband Gödöllo en zijn verschillende ambassadeurs ontvangen, waaronder ook internationale delegaties aan de WUR.

Ook is er een tentoonstelling Wageningse kunstenaars in Mörfelden-Walldorf georganiseerd en zijn delegaties vanuit Wageningen op bezoek geweest in Gödöllo.

Beoogde resultaten

- We bieden via Wageningen 45 een onderscheidend programma met impact: lokaal, regionaal, landelijk, internationaal, het hele jaar rond. Met ontmoetingen, evenementen, dialoog, kennisdeling en educatie. Fysiek en online.

1.5 Onderwijs en kinderopvang

Wat wilden we bereiken?

Kinderen en jongeren krijgen gelijke kansen om hun talenten te ontwikkelen, zodat zij een bij hen passende plek in de samenleving kunnen verwerven.

Wat hebben we bereikt?

1.5.1 Onderwijsachterstanden en ontwikkel- en taalspraakachterstanden zijn verminderd

Toelichting

Uit metingen in het basisonderwijs blijkt dat de achterstanden bij kinderen met een VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) verwijzing ingelopen worden. Metingen op de basisschool geven aan dat 84,3% van de kinderen met een VVE verwijzing zonder kleuterverlenging over gaan naar groep 3. Van het totaal aantal leerlingen gaat 93% zonder kleuterverlenging over naar groep 3. Logopedische screening wordt ingezet voor alle basisschoolkinderen waar zorgen om zijn.

Daarbovenop is de bblthk gestart met het landelijk bewezen programma 'De bibliotheek op school'. De gemeente heeft hiervoor subsidie beschikbaar gesteld om met vier scholen te starten: basisschool De Wereld, de Tarthorst en De Johan Friso en de Margrietschool.

Met de partners Kind Centraal is een intentieovereenkomst ondertekend met 15 afspraken die bijdragen aan gelijke kansen voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar.

Beoogde resultaten

- 90% van alle kinderen en 80% van de kinderen met een VVE verwijzing stroomt succesvol door naar een reguliere groep 3. 90% van de leerlingen maakt na één jaar in de schakelklas een succesvolle overstap naar een passende reguliere groep.
- Logopedische screening voor VVE kinderen en indicatiescreening alle kinderen groep 1 t/m 8 waar zorgen zijn.

Wat hebben we bereikt?

1.5.2 Alle leerlingen verlaten het onderwijs met een startkwalificatie

Toelichting

Het VSV aantal in de regio Vallei is voor het schooljaar 2021-2022 1,6%. Het schoolverzuim in Wageningen is voor het schooljaar 2021-2022 1,8%. De effecten van corona en groenpluk van de arbeidsmarkt zorgen ervoor dat de beoogde resultaten onder druk staan. Het RMC bestuur (portefeuillehouders onderwijs regio Vallei) heeft extra formatie beschikbaar gesteld om VSV tegen te gaan.

Beoogde resultaten

- Het aantal Voortijdig School Verlaters (VSV'ers) in de regio Vallei daalt tot 2024 met 1,5%.
- Het relatief schoolverzuim bedraagt maximaal 2% van het aantal leerplichtigen.

Wat hebben we bereikt?

1.5.3 Ieder kind ontwikkelt ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid (draagt mede bij aan programma 2)

Toelichting

Er is een scholingsprogramma gericht op het stimuleren van ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid. Het Groene Wiel ondersteunt alle basisscholen in Wageningen en werkt projectmatig samen met het Pantarijn. In 2019-2020 hebben 301 klassen meegedaan aan een activiteit en in het schooljaar 2021-2022 hebben 284 klassen meegedaan. De terugloop komt met name omdat scholen het inlopen van de leerachterstanden door de coronapandemie prioriteit gaven.

Beoogde resultaten

- Er is een scholingsprogramma gericht op het stimuleren van ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid (draagt mede bij aan programma natuur en duurzaamheid).

Wat hebben we bereikt?

1.5.4 Voor Wageningse leerlingen zijn scholen voor bijzonder en speciaal onderwijs buiten Wageningen goed bereikbaar

Toelichting

In het schooljaar 2021-2022 zijn 106 leerlingen met een taxibus vervoerd. Dat is een stijging van vijf leerlingen ten opzichte van het schooljaar 2020-2021. In het schooljaar 2021-2022 reizen zes leerlingen met het openbaar vervoer. Negen leerlingen maken gebruik van een tegemoetkoming eigen vervoer. Twee leerlingen reizen met de E-bike. Eén leerling maakt gebruik van de fietsvergoeding.

Realisatie verduurzaming wagenpark: 24% elektrisch/waterstof, 22% Groen gas en 54% Euro-6

Beoogde resultaten

- De maximale reistijd is van 90 minuten teruggebracht naar maximaal 60 minuten. Deze wijziging gaat in bij aanvang schooljaar 2020/2021 .
- De vervoerder verduurzaamt zijn wagenpark. Op het totaal van de kilometers passend vervoer schooljaar 2020/2021 wordt 25% met Euro-6, 50% met Groen gas (Biogas) en 25% met Elektrisch/Waterstof uitgevoerd.

Wat hebben we bereikt?

1.5.5 Schoolgebouwen bieden een optimale leeromgeving, zijn toekomstig bestendig en multifunctioneel

Toelichting

De nieuwbouw van de Zwaneridder aan de Voorburglaan is gestart en is begin 2024 gereed. Het ontwerpteam voor de nieuwbouw van de Margrietschool op de Haverlanden is gestart en wordt begin 2025 opgeleverd. Uit het oogpunt van circulariteit wordt onderzocht of de constructieve delen van het bestaande gebouw ingepast kunnen worden in de nieuwbouw. Met de nieuwbouw komt er een oplossing voor capaciteitsproblemen bij deze scholen. De nieuwbouw van de Zwaneridder biedt ruimte voor kinderopvang en wordt een Integraal Kind Centrum. In beide schoolgebouwen komt een ruimte die beschikbaar is voor medegebruik door de wijk.

De resultaten van het onderzoek naar het vernieuwen en verduurzamen van de bestaande voorraad onderwijsgebouwen zijn opgenomen in een overzicht met potentiële onderwerpen voor de Investeringsagenda 2023 die aan de raad wordt voorgelegd. Daarnaast wordt de uitkomst van dit vervolgonderzoek in 2023 aan de raad voorgelegd. In afwachting van de besluitvorming, hebben schoolbesturen geen gebruik gemaakt van beschikbare subsidie voor energiebesparing van schoolgebouwen.

Door de toestroom van vluchtelingen is er een knelpunt ontstaan bij de huisvesting van de Internationale Schakelklas (ISK). Dit is voor schooljaar 2022/2023 tijdelijk opgelost. Het is een blijvend aandachtspunt voor volgend schooljaar en verder.

Beoogde resultaten

- Er is voldoende adequate capaciteit voor onderwijshuisvesting
- Scholen hebben maatregelen genomen om hun schoolgebouw te verduurzamen.

Wat hebben we bereikt?

1.5.6 Schoolpleinen dragen bij aan een groene speelomgeving

Toelichting

Ook in 2022 zijn er weer scholen gestart met het vergroenen van het plein: twee scholen hebben gemeentelijke subsidie hiervoor aangevraagd. Bij drie scholen zijn groene pleinen gerealiseerd. Bij alle scholen is het plein of een deel van het plein, openbaar toegankelijk.

Beoogde resultaten

- Er zijn meer schoolpleinen vergroend en alle schoolpleinen zijn openbaar toegankelijk (zie ook resultaten bij programma 2).

Wat hebben we bereikt?

1.5.7 Het kind centraal stellen in zijn/haar behoefte aan hulp en ondersteuning en een gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen voor alle kinderen

Toelichting

Er wordt samengewerkt tussen onderwijs en jeugdhulp, bijvoorbeeld door: ondersteuningsteams op scholen, het samenwerkingsverband Kind Centraal met circa 30 partijen en het onderwijszorgarrangement SBO de Dijk waarvan acht kinderen gebruik hebben gemaakt. Het gaat om een hulpvraag op school in combinatie met een hulpvraag thuis.

Op vier scholen is er laagdrempelige ondersteuning beschikbaar vanuit het Startpunt, voor opvoed- en opgroevragen van ouders. Daarnaast financiert de gemeente een orthopedagoog voor alle scholen die op afroep snel beschikbaar is voor ondersteuning van leerkrachten bij vragen over meervoudige problematiek (gedrag, sociaal emotioneel) in de klas.

Beoogde resultaten

- Samenwerking onderwijs en jeugdhulp, één plan met betrokkenen (bijvoorbeeld onderwijszorgarrangement De Dijk, aansluiting school en thuis).

Wat hebben we bereikt?

1.5.8 Meer Thuisnabij, passend onderwijs

Toelichting

Het speciaal basisonderwijs bereidt een samenwerking voor met het speciaal onderwijs in Ede om in het schooljaar 2023-2024 een aantal kinderen uit Wageningen, in Wageningen naar school te kunnen laten gaan.

Beoogde resultaten

- Zoveel mogelijk kinderen in Wageningen naar school.

Wat hebben we bereikt?

1.5.9 Er is kwalitatief goede en veilige kinderopvang geboden

Toelichting

In 2022 zijn alle kinderopvanglocaties en gastouders (100%) gecontroleerd. Hierbij zijn drie tekortkomingen geconstateerd. De betreffende organisaties hebben deze tekortkomingen in goed overleg met de gemeente aangepakt en opgelost.

Beoogde resultaten

- Alle kinderopvanglocaties en gastouders zijn gecontroleerd en maatregelen zijn genomen bij eventuele onvolkomenheden (100%).

Wat hebben we bereikt?

1.5.10 Uitvoering wettelijke taken

Naast bovenstaande doelen hebben wij wettelijke taken uit te voeren. Dit betreft taken op de volgende wetten:

Onderwijshuisvesting
Onderwijsachterstandenbeleid
Leerplicht
Leerlingenvervoer
Toezicht kinderopvang

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

1.6 Een leven lang sporten en bewegen

Wat wilden we bereiken?

Alle inwoners van Wageningen kunnen een leven lang sporten en bewegen.

Wat hebben we bereikt?

1.6.1 Inclusief sporten & bewegen: sporten en bewegen is mogelijk voor alle mensen die willen meedoen

Toelichting

Eens in de vier jaar komt de GGD gezondheidsmonitor uit. In 2020 sportte 69% van de volwassenen en 37% van de ouderen in Wageningen minimaal één keer per week. Wageningen scoort in de wekelijkse sportdeelname beter dan het gemiddelde van de regio (Gelderland Midden: volwassenen 57%, ouderen 36%).

De Sportraad heeft met een regiegroep uitvoering gegeven aan het sportakkoord. Er is onder andere een bijdrage gedaan voor een invalidenlift in het zwembad. Sportservice Wageningen heeft inclusief sporten en bewegen onder andere ondersteund door: te adviseren over nieuw sportaanbod en het lokale sportakkoord; door het organiseren van een thema avond over 'Veilig sportklimaat', in samenwerking met een fysiotherapeut de fittest 55+ en de Wageningse wandeluitdaging te organiseren. De wandeluitdaging is een 10 weeks wandelprogramma voor inwoners uit Wageningen. 48 deelnemers gingen van start. 41 deelnemers hebben het traject voltooid. 80% geeft aan vaker in de week te blijven bewegen.

Beoogde resultaten

- Meer bewustwording, samenwerking en sportbevordering om drempels weg te nemen voor die mensen die niet vanzelfsprekend sporten.

Wat hebben we bereikt?

1.6.2 Van jongs af voldoende en vaardig bewegen

Toelichting

Kinderen hebben via verschillende wegen kennis kunnen maken met nieuw sportaanbod: Sam Moves boekjes zijn uitgedeeld. In de zomer is de Sam Sportief week georganiseerd. Daarnaast hebben kinderen via het Sam Multisport programma kennis kunnen maken met verschillende sportaanbieders.

Extra aandacht voor bewegen op scholen is er vanuit Sportservice Wageningen geweest bij de Piekschool en SBO de Dijk. OBS de Nijenoord maakte met vier klassen gebruik van het Sam Speelcoachtraject. Vanuit het sportakkoord is er budget toegekend aan sport@school, een project van een project samen met het Pantarijn.

Met Stichting Olrik en zwembad De Bongerd is een akkoord gesloten om achterstanden in zwemdiplomabezit weg te werken. Kinderen van minima kunnen tegen een eigen bijdrage van 50 euro het zwem-ABC halen. Dit gold voor kinderen die in 2022 6 jaar waren geworden. Ook was er een inhaalslag voor kinderen van 7 t/m 12 jaar.

Beoogde resultaten

- Kinderen leren zwemmen en blijven zwemvaardig.
- Kinderen maken kennis met het verschillende (georganiseerde) sportaanbod in Wageningen.
- Scholen en kinderopvang bieden beweegactiviteiten aan.

Wat hebben we bereikt?

1.6.3 Een duurzame en functionele sportinfrastructuur

Toelichting

In de eerste maand van 2022 hadden we nog te maken met strenge coronamaatregelen. Van amateursportverenigingen die een accommodatie huurden van de gemeente is de huur kwijtgescholden.

Voor de herijking van het sportbeleid zijn onderzoeken uitgevoerd door het Mulier instituut: De beweegvriendelijke omgeving van Wageningen op gemeente- en wijkniveau geanalyseerd; Er is gekeken naar de vitaliteit van de sportverenigingen in Wageningen; Tot slot is de behoefte aan sportaccommodaties vanuit de georganiseerde sport en het bewegingsonderwijs in beeld gebracht. De sportverenigingen zijn betrokken geweest bij het onderzoek en ook uitgenodigd voor verenigingsavonden, waar voorlopige resultaten zijn getoetst en aanvullende inzichten zijn opgehaald.

Beoogde resultaten

- Een beweegvriendelijk ingerichte openbare ruimte, zodat sporten en bewegen hier vanzelfsprekend is.
- Sportaccommodaties worden breed en intensief gebruikt. De exploitatie van sportaccommodaties verbetert door hogere inkomsten (breder en intensiever gebruik) en lagere kosten (door functionele inzet, slimme spreiding en lagere energierekening).

1.7 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen

Wat wilden we bereiken?

Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen.

Wat hebben we bereikt?

1.7.1 Alle kinderen krijgen de kans om hun culturele interesses en bagage te ontwikkelen (onderdeel cultuuractieplan)

Toelichting

Alle basisscholen hebben deelgenomen aan het kunstmenu. Het Kunstmenu is een samenwerking van de Wageningse basisscholen, culturele aanbieders uit de regio en de gemeente Wageningen. Zeven basisscholen doen daarnaast ook mee met Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK 2021-2024).

Er is naschools aanbod op zeven scholen en BSO's georganiseerd (onder de naam EIGENWIJZER). In het najaar werd samen met Jongeren centrum Entree (Solidez) gestart met begeleiding van vier bandjes van Wageningse tieners. In het kinderprogramma van de Wageningse Cultuur Zomer zijn gratis toegankelijke activiteiten georganiseerd. 567 kinderen namen deel aan de workshops. Daarnaast werden er ook culturele workshops georganiseerd bij SAMS zomerweek.

Beoogde resultaten

- Alle kinderen maken kennis met kunst en cultuur op en rond de basisschool (cultuuractieplan).

Wat hebben we bereikt?

1.7.2 Alle inwoners kunnen zich persoonlijk ontwikkelen en hun maatschappelijke kansen verbeteren (gedeeltelijk onderdeel cultuuractieplan)

Toelichting

Door subsidiëring van theater Junushoff wordt een podium geboden voor professionele voorstellingen.

Voor Junushoff was 2022 een jaar met tien maanden. In januari was het theater gesloten vanwege de coronacrisis, en in februari mochten er slechts met zeer beperkte bezoekersaantallen enkele activiteiten worden ontplooid. Gelukkig werden in maart alle beperkingen opgeheven. De eerste maanden na de heropening bleek het publiek zeer terughoudend in het theaterbezoek. Pas eind mei, begin juni trokken de bezoekersaantallen aan en die trend heeft zich in het najaar voortgezet. Van de 150 geprogrammeerde voorstellingen moesten 31 voorstellingen worden geannuleerd vanwege de coronacrisis. De overige 119 voorstellingen trokken in totaal 27.400 betalende bezoekers. Junushoff bood in 2022 onderdak aan 69 sociaal-culturele evenementen en die trokken bij elkaar 17.900 bezoekers. Bij deze evenementen stonden circa 1.750 amateurs en kinderen op de planken. Het zwaartepunt van de sociaal-culturele evenementen lag traditiegetrouw in de periode juni en juli met de einduitvoeringen van de Wageningse basisscholen, de dans- en balletscholen en Sempre Sereno. In 2022 heeft Junushoff 59 zakelijke verhuringen gefaciliteerd. De evenementen werden door 8.200 bezoekers cq. deelnemers bezocht. Bijzonderheden in 2022 waren onder andere: De eerste editie van het Nordic Jazz Festival en de artist in residence van het Wageningse kunstenaarscollectief Waterlanders.

Door subsidiëring van PopUPop wordt mogelijk gemaakt dat het nationale popcircuit naar Wageningen wordt gehaald. In de haven werd Festival Aan Hoger Wal georganiseerd.

Na de goede resultaten van de eerste twee edities van de Wageningse Cultuurzomer (WCZ) in 2020 en 2021, kwam er een derde editie in 2022. Er werd er dit jaar gekozen voor een kortere periode en intensiever programma: 4 weken, van 1 t/m 28 augustus. In totaal waren er ruim 60 events, waarbij 13 organisaties direct betrokken waren en vele Wageningse en niet-Wageningse

cultuurmakers. Zowel de edities in 2021 als 2022 werden gefinancierd uit de corona steunmiddelen die de gemeente heeft ontvangen van het Rijk.

Beoogde resultaten

- Inwoners hebben toegang tot een professionele theatervoorziening.
- Inwoners komen in aanraking met cultuur en culturele activiteiten.

Wat hebben we bereikt?

1.7.3 Alle inwoners hebben vrije toegang tot informatie en kennis

Toelichting

Door subsidiering van de openbare bibliotheek (bblthk) hebben inwoners toegang tot de 5 wettelijke bibliotheek functies. Met uitzondering van de eerste twee maanden van het jaar (in die maanden golden er nog corona-beperkingen) was de bblthk het hele jaar helemaal open. Het aantal bezoekers en het aantal uitleningen zijn weer bijna op het oude niveau. Er waren 210.000 bezoekers (tov 130.000 in 2021 en 240.000 in 2019). Vanaf 1 januari 2022 was een jeugdabonnement bij de bblthk gratis (voorheen betaalden 16- en 17-jarigen nog contributie). Het aantal jeugdleden is in 2022 met maar liefst 10% gestegen naar 5.253 leden. Dat zijn niet enkel jongeren in de genoemde leeftijdscategorie, maar de stijging betreft een brede spreiding qua leeftijd. Activiteiten en dienstverlening voor de jeugd en jongeren bestonden o.a. uit: boekstart, klassikaal lenen, projectkisten, kinderboekenweek, de Boekenweek voor Jongeren en de Voorleesexpress.

Binnen het stadslab waren er twee soorten activiteiten. Enerzijds de stadslabavond, een avond waar inwoners nadenken over een thema wat te maken heeft met de digitaliserende wereld (Tegenlicht meetups). Daarnaast zijn er de onderzoeken zelf. In 2022 zijn er acht onderzoek(jes) opgestart.

De dienstverlening van de overheid wordt steeds verder gedigitaliseerd. Dat is niet voor iedereen gemakkelijk. Denk aan ouderen en laaggeletterden. Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) is er voor iedereen die extra hulp nodig heeft met het gebruik van overheid gerelateerde websites. Vanaf september draaide de dienstverlening en zijn er 60 inwoners geholpen met hun vragen.

Vermeldingswaardig zijn verder:

- De eerste studiekring is van start gegaan in de bblthk (variant op leeskringen).
- Een Engelstalige boekenclub is gestart.
- Vanuit het project MeeMaakPodium werden er verschillende activiteiten georganiseerd, o.a. een meertalig voorleesfeest (200 bezoekers) gevolgd met maandelijks meertalig voorlezen in de bblthk.

Door subsidiering van Museum De Casteelse Poort worden er permanente exposities en kortlopende tentoonstellingen over het verleden van Wageningen mogelijk gemaakt.

Op de site beeldbankwageningen.nl die wordt beheerd door het Gemeentearchief, zijn de beeldcollecties van het Gemeentearchief, museum De Casteelse Poort en de historische vereniging Oud Wageningen te raadplegen. Ook is daarop de digitale versie van de Wageningsche Courant 1855-1947 te vinden. De site wordt veel geraadpleegd.

De studiezaal van het Gemeentearchief is het hele jaar op de gebruikelijke bezoeken open geweest. Op internet staat het archievenoverzicht met links naar inventarissen en zijn enkele indexen te raadplegen. Op de gemeentelijke website vertellen enkele pagina's de geschiedenis van Wageningen. Voor uitbreiding van digitale dienstverlening van het archief is geen budget beschikbaar. De medewerkers van het Gemeentearchief publiceren regelmatig historische artikelen in o.a. het tijdschrift Oud Wageningen.

RTV Rijnstreek, de lokale omroep van Wageningen, krijgt jaarlijks een bekostiging voor haar activiteiten. Via radio en tv besteden zij aandacht aan lokale onderwerpen.

Beoogde resultaten

- Inwoners hebben toegang tot een openbare bibliotheekvoorziening.
- Inwoners kunnen (waar mogelijk digitaal) kennis nemen van de geschiedenis van Wageningen.
- Inwoners kunnen gericht zoeken naar foto's, prenten en (bouw-)tekeningen in een beeldbank.
- Inwoners kunnen historische archieven raadplegen en hulp krijgen bij het doen van onderzoek.
- Lokaal nieuws en achtergrondinformatie is beschikbaar via de lokale media.

Wat hebben we bereikt?

1.7.4 Er is een aantrekkelijk cultureel klimaat in Wageningen (cultuuractieplan: thema's samenwerking en ruimtegebruik)

Toelichting

In april openden de cultuurontwikkelaars het Cultuurloket. Elke woensdagochtend tussen 10:00 en 12:00 kunnen inwoners van Wageningen langskomen met creatieve ideeën, suggesties en kennismaken. Het leverde 2022 ruim vijftig bezoeken op, waar ook projecten uit zijn voorgekomen, zoals Het Geheim van Wageningen.

De Wageningse Uitdaging heeft subsidie gekregen voor het bemiddelen en het beheren van een ruimtebank.

Eind 2022 is er samen met gemeente Ede een subsidieregeling geopend die gericht is op het verbeteren van het festivalklimaat (voor jongeren).

Beoogde resultaten

- Actieve cultuurmakers worden gestimuleerd om samen onze cultuursector naar een hoger plan te brengen, waaronder het vinden van voldoende ruimte en landelijke subsidies voor innovatieve projecten.
- In de Stedelijke Cultuurregio Ede-Wageningen wordt meer samengewerkt.

Wat hebben we bereikt?

1.7.5 Uitvoering wettelijke taken

Naast bovenstaande doelen hebben wij wettelijke taken uit te voeren. Dit betreft taken op de volgende wet:

De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). In deze wet wordt geformuleerd welke vijf functies een openbare bibliotheekorganisatie heeft:

Kennis en informatie ter beschikking stellen
Ontwikkeling en educatie bieden
Lezen bevorderen en het laten kennismaken met literatuur
Ontmoeting en debat organiseren
Kennis laten maken met kunst en cultuur

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

1.8 Een veilige en leefbare woon-werk-en ondernemingsomgeving

Wat wilden we bereiken?

Het creëren en behouden van een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving in Wageningen.

Wat hebben we bereikt?

1.8.1 Ondernijning

Omschrijving (toelichting)

Aanpak ondernijning structureel vormgeven en professionaliseren.

Toelichting

We hebben in 2022 het signalenoverleg ondernijning structureel ingericht en meerdere partners toegevoegd aan het overleg. Daarnaast hebben we bewustwording gecreerd en drie integrale controles gehouden. Vanwege capaciteitsgebrek is de weerbaarheidsscan van het Regionaal Informatie en expertisecentrum uitgesteld, om die reden is het plan van aanpak ondernijning nog niet vastgesteld. In 2022 is zowel het Bibob-beleid als ook het 13b Opiumwet beleid hernieuwd vastgesteld. Ook zijn de aanbevolen ondernijningsartikelen opgenomen in de herziene APV.

Beoogde resultaten

- Bewustwording inwoners en ondernemers vergroten door minimaal 10 communicatie-uitingen per jaar te doen over diverse onderwerpen van ondernijning.
- Er is een plan van aanpak ondernijning.
- Er zijn ten minste twee integrale controles uitgevoerd per jaar

Wat hebben we bereikt?

1.8.2 Zorg en veiligheid

Omschrijving (toelichting)

Zorg en veiligheid door ontwikkelen naar niveau zoals voorgesteld door VNG.

Toelichting

In 2022 zijn de processen tussen gemeente en haar partners in de basis beter beschreven. Dit is de basis voor het opschalingsmodel, in het kader van escalatie, dat we in 2023 verder willen brengen. Daarnaast hebben we samen met het Openbaar Ministerie onderzocht of een convenant vroeg signalering overlastgevende jeugd nodig is. Dit is alleen nodig op het moment dat er een, door de gezagsdriehoek, geprioriteerde jeugdgroep is.

Beoogde resultaten

- Er is een convenant voor vroeg signalering van overlast gevende jeugd.
- Er is een opschalingsmodel ter voorkoming van escalatie naar standaard VNG.
- Er is passende zorg en ondersteuning voor kwetsbare personen waaronder personen met verward gedrag.
- Inwoners voelen zich veilig in hun wijk.

Wat hebben we bereikt?

1.8.3 Evenementen

Omschrijving (toelichting)

Evenementen en demonstraties in Wageningen verlopen veilig.

Toelichting

De evenementen en demonstraties in 2022 hebben geen noemenswaardige incidenten opgeleverd. Door de 'heropening' na corona was er veel aanloop naar de georganiseerde evenementen, dit is veilig verlopen. De procesomschrijving 'melden demonstraties' is vastgesteld. De uitvoeringsregels evenementen zijn vastgesteld. Het evenementenbeleid wordt integraal onder een projectleider opgepakt, vaststelling gebeurt naar verwachting eind 2023.

Beoogde resultaten

- Er komt een procesomschrijving 'melden demonstraties'.
- We dragen zorg voor een integraal evenementenbeleid.

Wat hebben we bereikt?

1.8.4 Crisisbeheersing

Omschrijving (toelichting)

De lokale crisisbeheersing is actueel en de functies zijn ingevuld.

Toelichting

Alle lokale crisisfuncties zijn ingevuld. De bestuurders en medewerkers zijn getraind en hebben waar mogelijk ook geoefend. Een aantal collega's hebben deelgenomen aan Multi realistische oefeningen van onze veiligheidsregio.

Beoogde resultaten

- Er wordt voortdurend geïnvesteerd in de lokale crisisorganisatie zodat er ten tijde van een (lokale) crisis adequaat opgetreden kan worden.

Wat hebben we bereikt?

1.8.5 Uitvoering wettelijke taken

Naast bovenstaande doelen hebben wij wettelijke taken uit te voeren. Dit betreft taken op de volgende wetten:

Uitvoeren burgemeestersbevoegdheden voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid op grond van de Gemeentewet.

Uitvoeren taken crisisbeheersing op grond van de Wet op de veiligheidsregio's.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Algemene informatie programma 1

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 1 Wageningen sociaal:

Jongeren met een delict voor de rechter
Kinderen in uitkeringsgezin
Netto arbeidsparticipatie
Werkloze jongeren
Bijstandsuitkering
Lopende re-integratievoorzieningen
Jongeren met jeugdhulp
Jongeren met jeugdbescherming
Jongeren met jeugdreclassering
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement
Absoluut verzuim
Relatief verzuim
Voortijdige schoolverlaters
Niet-sporters
Verwijzingen Halt
Winkeldiefstal
Geweldsmisdrijven
Diefstal uit woning
Vernieling en beschadiging

Zie hiervoor het hoofdstuk Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader maatschappelijke ontwikkeling

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen en nadere regels

Verordening cliëntenparticipatie Werk en Bijstand (2009)
Verordening bestuurlijke boete bij recidive 2015
Verordening Jeugdhulp en Maatschappelijke Ondersteuning Wageningen (2018)
Verordening tegenprestatie Participatiewet Wageningen
Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Wageningen 2015
Verordening individuele studietoelage Wageningen 2015
Verordening Inrichting Antidiscriminatievoorziening gemeente Wageningen (2010)
Nadere regels jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet Wageningen 2018
Financieel besluit regels jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet Wageningen
2022Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Wageningen (2021)
Re-integratieverordening Participatiewet Gemeente Wageningen 2022
Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Wageningen 2022
Verordening handhaving inkomensvoorzieningen Participatiewet, IOAW en IOAZ Wageningen
Verordening bekostiging Leerlingenvervoer Wageningen 2021

Beleidsnota's

Visie Kind Centraal
Uitvoeringsplan Noodopvang Nieuwe Wetters, BW-besluit 12-01-2010
Beleidsnotitie internationale samenwerking 2002 – 2006
Regionale visie Publieke gezondheidszorg Gelderland Midden (2016)
Praktisch afsprakenkader Openbare Geestelijke Gezondheidszorg Valleiregio 2015
Beleidskader Samen Wageningen (2017)
Beleidsregels Participatiewet 2015
Beleidsregels WWB 2012
Minimabeleid 2016
Beleidsplan ondersteuningsaanbod Participatiewet
Visie op schulddienstverlening in Wageningen en Ede 2016
Toekomstbestendigheid van Wageningen als Stad der Bevrijding 2017

Beleidskader onderwijs

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Wageningen (2015)
Verordening bekostiging Leerlingenvervoer (2021)
Verordening financiële en materiële gelijkstelling onderwijs Wageningen 2015)
Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid (1999)

Beleidsnota's

Beleidsregels leerlingenvervoer Wageningen 2021
Beleidsregel voor bekostiging gymnastiekruimte voor basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs 2012
Samenwerken vormt de brede-wijkschool
Onderwijsachterstandenbeleid gemeente Wageningen
Beleidsregels Handhaving Kinderopvang Wageningen 2019
Visie Kind Centraal 2016
Uitvoeringsprogramma Kind Centraal 2018
Nadere regels subsidie schoolbegeleiding 2018
Groen Integraal Huisvestingsplan Wageningen, 2020

Beleidskader sport

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Beleidsnota's

Verhuurtarieven gemeentelijke sportaccommodaties (2012)
Beleidsnota 'Wageningen Sport!'(2012)

Beleidskader cultuur

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Beleidsnota's

Cultuurnota 2014 en verder- Samen werken aan cultuur (2013)
Uitgangspunten toetsing en handhaving Delftse schoolpanden Hoogstraat (1996)
Dakvlakkenbeleid (2000)
Archeologienota (2004)
Herstel van de kwaliteit van de Delftse Schoolpanden rondom de Markt (2008)

Beleidskader veiligheid

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

APV Wageningen 2014
Bouwverordening 1993 (herziening 2013)
Verordening binnentreden ter uitvoering van noodverordeningen (1997)

Beleidsnota's

2019 – 2020 Notitie Ontwikkelingen en speerpunten m.b.t. criminaliteit in Wageningen
Veiligheidsplan 2019-2020 Gemeente Wageningen
Piketregeling rampbestrijding gemeente Wageningen 2014
Regionaal Crisisplan 2017
Beleidsplan Veiligheidsregio 2020-2023
Veiligheidsstrategie 2019-2022 Oost-Nederland
Meerjarenbeleidsplan 2019-2022 Politie Oost-Nederland

Convenanten

Veilig uitgaan
Hennep convenant en compass
Buurtbemiddeling
Buren/besturen gezelligheidsverenigingen (in de maak)

Betrokkenheid verbonden partijen

De volgende verbonden partijen zijn betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)

VGGM is een complete hulpverleningsorganisatie voor Brandweer en Volksgezondheid (ambulancehulpverlening en GGD) voor de veiligheidsregio Gelderland-Midden.

Regio Foodvalley

Betreft een samenwerkingsverband van acht gemeenten waar ambtelijke en bestuurlijke afstemming en voorbereiding plaatsvindt op vele terreinen.

Modulair gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland

Betreft een samenwerking van 11 gemeenten. Gemeenten kunnen per module besluiten om wel of niet te deel te nemen. Wageningen neemt deel aan de Module inkoop en contractmanagement voor jeugdhulp (individuele voorzieningen) en maatschappelijke ondersteuning (maatwerkvoorzieningen).

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)

Voor de uitvoering van de brandbestrijding en risicobeheersing werken we samen in regionaal verband op basis van een gemeenschappelijke regeling.

Valleihopper

BVO Valleihopper draagt zorg voor het (contract-) beheer van het Vraagafhankelijk Vervoer.

De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Gemeente Ede. Uitvoering van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (Bbz):

Betreft samenwerking van de uitvoering van de taken op het gebied van de Bbz.

Wageningen 45

De gemeente Wageningen subsidieert de stichting W45 voor de realisatie van de activiteiten op 4 en 5 mei en activiteiten het hele jaar door. De toekomstvisie herdenken, vieren en agenderen van vrede en vrijheid 2021-2025 (2021) is hierbij leidend.

Wat heeft het gekost?

Hieronder zijn drie financiële tabellen opgenomen die inzicht geven in de kosten van dit programma.

Overzicht baten en lasten programma 1

In onderstaande tabel zijn de jaarlijkse baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022	Verschil 2022
Lasten	-62.786	-70.608	-71.854	-1.246
Baten	21.450	18.206	25.036	6.829
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-41.337	-52.401	-46.818	5.583
Onttrekkingen	1.073	3.602	3.540	-62
Stortingen	-60	-744	-829	-85
Mutaties reserves	1.013	2.858	2.711	-147

Exploitatie	Realisatie 2021	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022	Vershil 2022
Gerealiseerd resultaat	-40.324	-49.543	-44.107	5.436

Overzicht baten en lasten per ambitie

In onderstaande tabel zijn de werkelijke baten en lasten na reservemutaties per ambitie van dit programma weergegeven.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid	-6.438	56	1.022	0	-5.360
1.3 Wettelijke taken vanuit Wageningse principes	-51.470	22.501	786	0	-28.183
1.4 Vrijheid en internationale samenwerking	-706	0	0	0	-706
1.5 Onderwijs en kinderopvang	-4.065	1.120	116	0	-2.829
1.6 Een leven lang sporten en bewegen	-3.425	1.280	848	-829	-2.125
1.7 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen	-3.425	80	751	0	-2.594
1.8 Een veilige en leefbare woon-,werk- en ondernemingsomgeving	-2.326	0	16	0	-2.310
Gerealiseerd resultaat	-71.854	25.036	3.540	-829	-44.107

Begrote en werkelijke resultaat per product

Het programma bestaat uit de onderstaande producten. Per product wordt het begrote en het werkelijke resultaat vermeld.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022
110.00 Openbare orde en veiligheid	-157	-170
120.00 Brandweezorg	-1.876	-1.878
120.20 Rampenbestrijding	-272	-278
420.00 Openbaar basisonderwijs	-31	-31
421.00 Bijzonder basisonderwijs	-109	-102
430.00 Openbaar speciaal basisonderwijs	-12	-12
450.00 Onderwijshuisvesting	-2.265	-1.708
480.00 Gemeenschapp. baten en lasten onderwijs	-1.076	-1.020
510.00 Openbaar bibliotheekwerk	-1.093	-1.098
511.10 Vrede- en ontwikkelingssamenwerking	-488	-706
530.00 Sport	-2.258	-2.145
540.00 Bevordering kunst en cultuur	-1.980	-1.631
541.00 Musea	-55	-50
541.20 Oud Archief	-138	-137

Exploitatie	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022
580.00 Mediabeleid	-33	-31
610.00 Samen Wageningen	-4.055	-3.730
625.00 Beleidsdomein ondersteunen van vrijwilligerswerk	-6	-6
625.20 Beleidsdomein gehandicapten	-30	-6
625.30 Beleidsdomein vluchtelingenbeleid	-351	-16
625.40 Beleidsdomein ondersteunen van mantelzorg	-115	-63
625.50 Beleidsdomein leefbaarheid/Soc. Veiligheid	-126	-115
625.80 Beleidsdomein gezondheidsbeleid	-1.526	-1.484
625.90 Beleidsdomein cultuur als middel participatie	-776	-397
626.10 Integrale toegang en algemeen sociaal domein	-2.654	-2.287
626.20 Burgerkracht en innovatie	-95	-38
626.30 Werkgelegenheid	-1.664	-1.432
626.31 WSW	-3.863	-3.367
626.60 Individuele ondersteuning	-18.195	-18.275
626.70 Sociale zekerheid	1.621	1.849
626.81 Armoedebestrijding	-8.315	-6.382
650.00 Kinderopvang	-411	-73
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-52.401	-46.818
110.00 Openbare orde en veiligheid	16	16
450.00 Onderwijshuisvesting	116	116
530.00 Sport	150	20
540.00 Bevordering kunst en cultuur	142	142
625.80 Beleidsdomein gezondheidsbeleid	250	250
625.90 Beleidsdomein cultuur als middel participatie	609	609
626.10 Integrale toegang en algemeen sociaal domein	209	209
626.30 Werkgelegenheid	220	220
626.70 Sociale zekerheid	107	107
626.81 Armoedebestrijding	1.039	1.022
Mutaties reserves	2.858	2.711
Gerealiseerd resultaat	-49.543	-44.107